

Requerir que es respectin a si mateixos

Josep Maria Canyelles*

Avui 26 de setembre és el Dia Europeu de les Llengües, una jornada que se celebra des del 2001, Any Europeu de les Llengües. Amb aquest motiu faré una reflexió d'un sol paràgraf, acompanyada d'un exemple de bona pràctica que pot afavorir reconsiderar algunes actituds corporatives en el marc de la gestió de l'RSE.

En la defensa pública de la sostenibilitat, sigui en aspectes ambientals, culturals, laborals o econòmics, sempre hi ha el risc d'entrar en un terreny polític que en dificulti l'adhesió o que distorsioni la vinculació a drets humans globals. En el cas de la diversitat lingüística, una bona pràctica concreta és posar l'accent no en la pròpia llengua sinó en les altres, garantint així que no s'avantposen els interessos propis a un model equilibrat i just de diversitat. Això es pot concretar en la demanda que tot producte vagi etiquetat, a més de en les llengües de major abast, sempre en la llengua del país on ha estat

produït, encara que sigui minoritària, per tal d'afavorir el respecte a la diversitat i la dignitat de les llengües menors. Aquest és un model equilibrat i sostenible de defensa de les identitats: valorar i recomanar activament que els productes que adquirim portin la llengua d'on han estat fets permet superar la defensa de la pròpia llengua per situar-nos en la defensa d'un model global de diversitat lingüística.

I ara un exemple real situat en el camp del turisme, una carta enviada a un hotel de Bretanya (França):

Benvolguts i benvolgudes,

Els volem agrair la qualitat del servei i l'atenció rebuda, alhora que els volem fer una consideració que segur que sabran comprendre.

Hem escollit la Bretanya com a destinació turística perquè hem captat la força de la seva cultura i la densitat de la seva història. Això vol dir magnífics castells que tothom pot gaudir, bellíssims poblets que tots podem recórrer, riquíssimes tradicions musicals o gastronòmiques de què tothom pot fruit... però també vol dir aquest patrimoni intangible que és la seva llengua bretona.

Hem observat amb tristesa que la llengua bretona, la pròpia d'aquesta terra, no està present de manera significativa a les vostres activitats comercials. Nosaltres som de Barcelona (Catalunya) i no sabem gens de bretó, però ens agrada visitar territoris cultes i civilitzats on es respecta el seu llegat cultural, entre el qual la llengua.

En tant que turistes forasters tenim necessitat de poder comunicar-nos en alguna llengua més accessible. Agraïrem que tingueu les indicacions en francès i en anglès per tal que puguem entendre-les correctament. Però no voldríem tenir la sensació que la nostra presència al costat de milers d'altres turistes fa un mal favor a la llengua que durant segles s'ha parlat a la Bretanya i que ara està en risc de desaparició. Encara que no el puguem entendre, sabem valorar que el bretó estigui present a les indicacions públiques. I si marxem havent après una dotzena de paraules bretones les guardarem dins nostre com un record que ens enduem de la grandesa i singularitat de la Bretanya.

Respecte a la seva empresa, valoraríem que incorporés de manera més consistent criteris de responsabilitat social corporativa, tant de respecte al medi ambient, a la comunitat on operen, a les condicions laborals o als impactes econòmics, incloent les actuacions del vostres proveïdors i subcontractistes. De la mateixa manera, el respecte a les identitats locals i a la diversitat lingüística forma part d'aquesta manera ètica i socialment responsable de fer negoci dins una comunitat.

Finalment, en contra de tots els tòpics que sovint ningú no ens pregunta, els turistes no som mers usuaris de serveis que volem asèpticament a la nostra mida. Ens agradaria generar el mínim impacte en el destí, no alterar els seus ecosistemes naturals ni la seva sostenibilitat social, cultural i econòmica. Quan sentim arguments que la llengua bretona no està present en les indicacions de l'hotel perquè els turistes no l'entenen, ens feu sentir malament, ens feu còmplices de la manca de consideració a la vostra pròpia llengua. Heu donat forma racional a la vostra manca d'autoestima i ens feu servir per a justificar-ho. Tan de bo que encara poguéssim fins i tot ajudar, a partir del nostre respecte a la singularitat local, a fomentar un desenvolupament sostenible que posi en valor els actius del propi territori com el patrimoni lingüístic.

Us explico, doncs, que em sentiré joiós de visitar unes terres que fan una aproximació integralment sostenible al turisme i que ens tracten com a persones cultes i ciutadans sensibles, no com a mers consumidors asèptics o devoradors de recursos.

Aquest article es troba disponible a:

www.collaboratio.net/mm/File/ca/Art:jmcanyelles_Requerir_respecte_diversitat_ling.pdf

* **Josep Maria Canyelles** jmcanyelles@collaboratio.net, promotor del *think tank* www.ResponsabilitatGlobal.com. Assessora empreses, governs i organitzacions. És assessor tècnic de la Cambra de Comerç de Barcelona. Col·labora amb l'Associació per a les Nacions Unides. Coordinador de la Comissió RS de l'Ass. Cat. Comptabilitat i Direcció www.accid.cat i col·labora amb diferents universitats. Promou **collaboratio**, iniciativa per als TSR